

ECOLOGIE

RAPPORTAGE

quicksan Wet natuurbescherming
gebiedsontwikkeling Westervoort Noord

Rapport quickscan Wet natuurbescherming

Gebiedsontwikkeling Westervoort Noord

Opdrachtgever	Gemeente Westervoort Postbus 6 6920 AA Duiven
Rapportnummer	21729.001
Versienummer	D2
Status	Definitief
Datum	3 juli 2023
Opsteller ¹	De heer R.T. Valstar, MSc
Kwaliteitscontrole	De heer G.J. Assink, BSc De heer J.G. Boogaard, BSc

¹ AVG

In onze rapportages wordt niet gewerkt met handtekeningen en/of parafen. Conform protocol en eisen uit het kwaliteitssysteem wordt het rapport aantoonbaar vrijgegeven. In het kader van de AVG dient, voorafgaand aan publicatie of bij uitlevering aan derden, bijlagen met kadastrale uittreksels en namen van opdrachtgevers verwijderd dan wel zwart gelakt te worden.

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001. Daarnaast staat veilig werken bij Econsultancy voorop en zijn we gecertificeerd voor VCA*.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

Al onze rapportages worden opgesteld conform de 'Handleiding omgaan met AVG in bodemonderzoeken' opgesteld door de VKB (29 juni 2022). Hiermee voldoet de rapportage aan de eisen die de wet en NEN normen ons stellen en wordt tevens voldaan aan de AVG.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebber.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	2
2	GEBIEDSBESCHRIJVING.....	3
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	3
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	7
3	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	8
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	9
4.1	Zorgplicht	9
4.2	Soortenbescherming	9
4.3	Gebiedenbescherming	10
4.4	Houtopstanden	11
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	12
5.1	Vogels.....	13
5.2	Vleermuizen	21
5.3	Overige zoogdieren	24
5.4	Reptielen, amfibieën en vissen	27
5.5	Ongewervelden.....	31
5.6	Planten	33
6	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING.....	34
6.1	Broedvogels.....	34
6.2	Vleermuizen	37
6.3	Overige zoogdieren	38
6.4	Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën.....	39
6.5	Beschermde reptielen en amfibieën	39
6.6	Vissen	41
6.7	Beschermde vlinders	41
6.8	Overige soort(groep)en.....	42
7	TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING	43
7.1	Natura 2000	43
7.2	Natuurnetwerk Nederland	45
7.3	Overige gebiedsbescherming.....	46
8	HOUTOPSTANDEN	47
9	SAMENVATTING EN CONCLUSIE.....	48

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van de gemeente Westervoort opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan Wet natuurbescherming ten aanzien van de gebiedsontwikkeling Westervoort Noord.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van de toekomstige gebiedsontwikkeling te Westervoort.

De quickscan Wet natuurbescherming heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Onderhavige D2 versie van het rapport is opgesteld naar aanleiding van een uitbreiding van de onderzoekslocatie met een extra perceel.

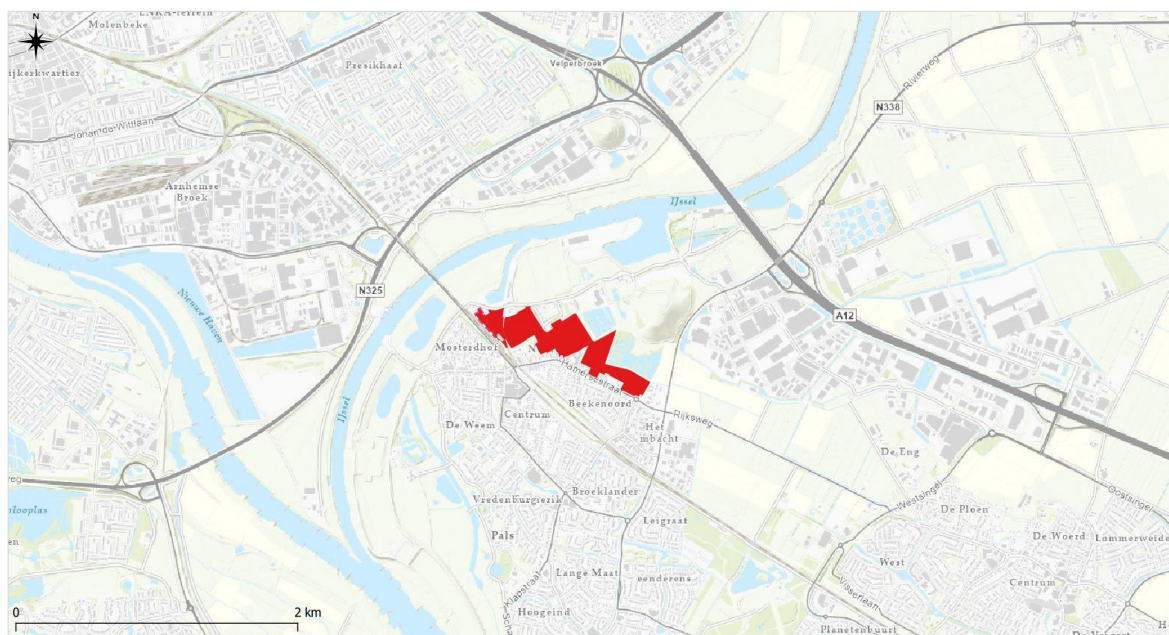
Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest bij ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

Bijlage 1	toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
Bijlage 2	verklarende woordenlijst

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 22.8 ha) bestaat uit meerdere percelen voor de gebiedsontwikkeling Westervoort Noord. In figuur 2.1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie betreft meerdere percelen, bestaande uit sportvelden (Sportclub Westervoort, Voetbalclub Avw'66 en de Tennisvereniging Westervoort), bebouwing (clubhuizen en tribunes bij de sportclubs), verharding (parkeerplaatsen en een opslagplaats), ruigte aan de westzijde, akkers aan de oostzijde en het terrein van een steenhandelaar. Rondom de percelen zijn meerdere bomenrijen en sloten aanwezig.

Ten noorden van de onderzoekslocatie ligt de IJsseldijk met daarachter weilanden die behoren tot de Rijntakken (Natura-2000 gebied). Ten westen van de onderzoekslocatie loopt een treinspoor en ten zuiden van de onderzoekslocatie ligt de woonkern van Westervoort. Aan de oostkant van de onderzoekslocatie ligt, aangrenzend aan de akkers, het natuureservaat 'Het Ambacht'.

De onderzoekslocatie is opgedeeld in 5 deelgebieden (A t/m E). Deelgebied A 'bebouwing en verharding' bestaat uit verharde delen als de parkeerplaatsen, tennisbanen, kunstgras voetbalvelden en een opslagplaats. De bebouwing bestaat uit meerdere clubhuizen (Tennisvereniging Westervoort, Voetbalclub Avw'66, Sportclub Westervoort), een paar overdekte tribunes naast de sportvelden en een kaartverkoopgebouw. Tussen de bebouwing en rondom de sportvelden zijn op verschillende plekken laurierhagen en buxushagen aanwezig. Deelgebied B 'ruigte' bestaat grotendeels uit een verruigt grasland met delen braamstruweel. Ten zuiden en oosten van dit perceel ligt een houtwal. Deelgebied C 'sportvelden' bestaat uit een zevental sportvelden (voetbal). Tussen de sportvelden zijn op een aantal plekken hagen aanwezig en enkele losstaande bomen. Deelgebied D 'akker' bestaat uit een maisvelden met ten noorden een aangrenzende sloot en ten zuiden van de akker ligt de bebouwde kom van Westervoort. Deelgebied E 'steenhandelaar' bestaat voornamelijk uit verharding (parkeerplaats en opslag van materialen), bebouwing (een woonhuis met zadeldak, meerdere schuren en een paardenstal) en een paardenbak. Aan de oostgrens van dit perceel ligt een groenstrook met daarachter het treinspoor. Ten zuiden en oosten van dit perceel ligt ook een ruige groenstrook.

In figuur 2.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Figuur 2.3 t/m 2.17 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2.2 Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving, met de verschillende deelgebieden aangegeven en nummering van de bebouwing.

Figuur 2.3 Verharde opslagplaats van Struyk Verwo Infra.

Figuur 2.4 Tennisbanen van Tennisvereniging Westervoort.

Figuur 2.5 Clubhuis (gebouw 1) van Tennisvereniging Westervoort.

Figuur 2.6 Clubhuis (gebouw 3) van Sportclub Westervoort.

Figuur 2.7 Clubhuis (gebouw 2) van Voetbalclub Avw'66.

Figuur 2.8 Kaartverkoop gebouw (gebouw 6) van Voetbalclub Avw'66.

Figuur 2.9 Schuur (gebouw 4) ten zuiden van de akkers.

Figuur 2.10 Sportveld (gras) van de Sportclub Westervoort.

Figuur 2.11 Omgrenzing van de sportvelden met een haag, bomenrij en sloot.

Figuur 2.12 Ruigte met veel braamstruweel en takkenhopen.

Figuur 2.13 Groenstrook (houtwal) aan de westkant van de onderzoekslocatie.

Figuur 2.14 Akker met omliggende sloot.

Figuur 2.15 Links op foto het aangrenzend natuurreserveaat 'Het Ambacht) bij de akkers.

Figuur 2.16 Natuurreservaat 'Het Ambacht'.

Figuur 2.17 Groenstrook tussen de akker en de sportvelden.

Figuur 2.18 Woonhuis (gebouw 9) op deelgebied E.

Figuur 2.19 Opslagschuur (gebouw 10) van de steenhandelaar.

Figuur 2.20 Paardenstallen in gebouw 10.

Figuur 2.21 Schuur met paardenstal (gebouw 11).

Figuur 2.22 Opslag van materialen achter de schuur.

Figuur 2.23 Paardenbak met omliggende groenstrook.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

Geciteerd uit het 'Plan van aanpak voor gebiedsontwikkeling Westervoort Noord': *"Het plangebied ligt grofweg ten noorden van de Hamersestraat en ten zuiden van de IJsseldijk en wordt aan de oostzijde begrenst door de Rivierweg."* *"De gebiedsontwikkeling Westervoort Noord betreft de vrijkomende sportvelden en de gronden van BPD en van Belo, andere gronden in het gebied worden (vooralsnog) niet meegenomen. Slechts als eigenaren aangeven dat zij in deze ontwikkeling mee willen doen kan besloten worden deze mee te nemen, hiervoor is apart besluitvorming nodig."*

"De gebiedsontwikkeling Westervoort Noord betreft het verplaatsen van de sportvelden naar een locatie buiten het plangebied en de ontwikkeling van woningbouw op de daardoor vrijgekomen gronden én op de gronden van de projectontwikkelaars." *"Doel van dit project is het realiseren van een nieuw sportcomplex voor de buitensportverenigingen (voetbal-, tennis- en korfbalverenigingen) en een nieuwe woonwijk van circa 500 woningen in het plangebied ten noorden van de Hamersestraat."*

Aangezien het plan van de gebiedsontwikkeling nog in de aanloopfase is en de exacte ingrepen nog niet volledig bekend zijn, is deze quickscan nu gebaseerd op de huidige plannen. Wanneer de definitieve plannen voor de gebiedsontwikkeling zijn opgesteld dient deze quickscan geactualiseerd te worden. Dit zodat de daadwerkelijke ingrepen die gaan plaatsvinden getoetst worden aan de Wet natuurbescherming.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek voor deelgebieden A t/m D is afgelegd op 18 april 2023. Aanvullend is er een veldbezoek voor deelgebied E afgelegd op 6 juni 2023. Tijdens deze veldbezoeken is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Gelderland opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 21 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat/verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

De onderzoekslocatie is voor de quickscan opgedeeld in 5 deelgebieden (zie figuur 5.1); deelgebied A: verharding en bebouwing, deelgebied B: ruigte, deelgebied C: sportvelden, deelgebied D: akker en deelgebied E: steenhandelaar. Dit hoofdstuk zal daarom ook grotendeels per soort(groep) in de vier deelgebieden worden opgesplitst voor een overzichtelijke beschrijving van de aangetroffen en te verwachten beschermde soorten op de onderzoekslocatie.

Figuur 5.1 Onderzoekslocatie opgedeeld in 5 deelgebieden.

5.1 Vogels

Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Aan de rand van de bebouwde kom kunnen dit zijn: huismus, gierzwaluw, boomvalk, ransuil, sperwer, steenuil, kerkuil, bosuil, buizerd, havik, roek, ooievaar en slechtvalk. Van deze soorten kan de slechtvalk op voorhand worden uitgesloten. Deze soort broedt enkel op hoge stenige bebouwing, zoals kantoorgebouwen, torens en fabrieksschoorstenen, deze zijn niet aanwezig op de onderzoekslocatie.

Huisemus

De huismus is een koloniebroeder, die nestelt onder dakpannen, nisjes en andere gaten en kieren van gebouwen. De huismus geeft voorkeur aan bebouwing waar meerdere nestlocaties dicht bij elkaar beschikbaar zijn. Vaak wordt onder dakpannen op dakbeschot gebroed. Van belang is een vrije invliegopening en voldoende beschutting. Als laatste is voldoende groen, in de vorm van hagen, struiken en bomen belangrijk voor een reeks aan functies zoals plaats voor sociaal gedrag, foerageergebied en beschutting. Er zijn in de afgelopen 5 jaar meerdere waarnemingen van huismussen (NDFF) op de onderzoekslocatie. Ook zijn er tijdens het veldbezoek van de quickscan op meerdere plekken huismussen waargenomen (zie figuur 5.2).

Figuur 5.2 Meerdere huismussen waargenomen op de onderzoekslocatie tijdens het veldbezoek.

Deelgebied A

Voor huismussen biedt een gedeelte van de aanwezige bebouwing op de onderzoekslocatie geschikte broedplekken. De bebouwing rondom de sportvelden heeft missende stenen en spleten in het voegwerk, waar de huismus kan broeden (zie figuur 5.3 en 5.4). Ook de schuur aan de zuidzijde van de akker biedt geschikte ruimtes voor de huismus (zie figuur 5.5). Een nestlocatie in de bebouwing op de onderzoekslocatie is niet uit te sluiten en aanvullend onderzoek ten behoeve van de huismus is benodigd (zie hoofdstuk 6). Daarnaast zijn er tijdens het veldbezoek rondom de tennisbaan meerdere luid roepende huismussen waargenomen in de laurierhagen (zie figuur 5.2), ook wel kwetterbosjes genoemd (zie figuur 5.6). Deze kwetterbosjes dienen als vaste rustplaats voor de huismus en hebben daarmee een beschermde functie. Wanneer de voorgenomen ingreep deze functie van de vaste rustplaatsen negatief beïnvloed is overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de huismus is niet uitgesloten (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.3 Geschikte ruimte bij het dak van het kaartverkoop gebouw (gebouw 6) van de voetbalvereniging.

Figuur 5.4 Geschikte ruimte in de muur van de kleedkamers van de voetbalvereniging (gebouw 2).

Figuur 5.5 Ruimte bij het dak van de schuur (gebouw 4) ten zuiden van de akkers.

Deelgebied B en C

Het open gedeelte van deelgebied B en de sportvelden van deelgebied C bevatten geen geschikte locaties voor huismussen om zich te nestelen. Tijdens het veldbezoek zijn aan de noordkant van dit deelgebied B meerdere luid roepende huismussen waargenomen in een haag en rondom de sportvelden zijn ook meerdere luid roepende huismussen waargenomen in kwetterbosjes (zie figuur 5.7). Deze kwetterbosjes dienen als vaste rustplaats voor de huismus en hebben daarmee een beschermde functie. Wanneer de voorgenoemde ingreep deze functie van de vaste rustplaatsen negatief beïnvloed is overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de huismus is niet uitgesloten (zie hoofdstuk 6).

Deelgebied D

Dit deelgebied bevat geen geschikte locaties voor huismussen om zich te nestelen. Daarnaast zijn er tijdens het veldbezoek geen vaste rustplekken van huismussen (kwetterbosjes) waargenomen op en rondom de akkers. Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de huismus zijn bij dit deelgebied (D) uitgesloten.

Deelgebied E

Tijdens het veldbezoek zijn meerdere huismussen aangetroffen in de tuin en op het dak van de woning (gebouw 9) (zie figuur 5.6). Deze woning met een zadeldak met dakpannen biedt geschikte nestlocaties voor huismussen en rondom deze woning vertoonde huismussen nestindicerend gedrag. Daarnaast zijn er in de schuur (gebouw 10) openingen en nisjes aanwezig die gebruikt kunnen worden als nestlocatie voor huismussen. Op basis van de geleverde onderzoeksinspanning is voor deze schuur niet uit te sluiten dat er ergens een nest van een huismus aanwezig is. Voor dit deelgebied is aanvullend onderzoek ten behoeve van de huismus benodigd (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.6 Huismus op het dak van de woning (gebouw 9).

Figuur 5.7 Locaties van kwetterbosjes aangetroffen tijdens veldbezoek van quickscan (aangegeven met gele markeringen).

Gierzwaluw

De gierzwaluw is een gebouwbewonende koloniebroeder, die in de zomermaanden in Nederland broedt. Buiten het broedseizoen trekt deze soort naar Afrika. De gierzwaluw benut nissen en spleten op relatief hoge bebouwing in de bebouwde kom, zoals kopgevels van woningen, kerken en kantoorpanden. Hier wordt de soort vaak in groepen gezien, 'gierend' boven de bebouwing. De waarnemingen (NDFF) van gierzwaluwen hebben betrekking op een kolonie gierzwaluwen die zich bevindt in de woonkern van Westervoort ten zuiden van de onderzoekslocatie.

Deelgebied A

De openingen in de bebouwing op de planlocatie zijn relatief laag, terwijl gierzwaluwen over het algemeen juist een voorkeur hebben voor wat hogere invliegopeningen. Daarnaast ligt deze bebouwing niet in de woonkern van Westervoort. Dit samen maakt dat de bebouwing op de planlocatie geen geschikte nestlocaties biedt voor de gierzwaluw. Overtreding van de Wet natuurbescherming met betrekking tot de gierzwaluw is dan ook redelijkerwijs uitgesloten.

Deelgebieden B, C en D

Deze deelgebieden bevatten geen bebouwing en bieden daarom geen geschikte locaties voor gierzwaluwen om zich te nestelen. Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de gierzwaluw zijn wegens het ontbreken van geschikte nestlocaties in deze deelgebieden uitgesloten.

Deelgebied E

De woning in dit deelgebied biedt geschikte nestlocaties voor de gierzwaluw. Zo heeft deze woning geschikte invliegopeningen onder andere bij de overhangende kantpannen en de nokvorst (zie figuur 5.8 en 5.9). Alhoewel deze geschikte bebouwing niet binnen de woonkern van Westervoort ligt en het aannemelijk is dat de kolonie zich ten zuiden van het spoor gevestigd heeft, is het niet volledig uit te sluiten dat er gierzwaluwen in de deelgebied zitten. Daarom wordt geadviseerd om aanvullend onderzoek uit te voeren naar de gierzwaluw in dit deelgebied om zo overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.8 Zadeldak met overhangende kantpannen en nokvorst van de woning (gebouw 9).

Figuur 5.9 Ruimte bij de kantpannen van de woning (gebouw 9).

Boomvalk, ransuil en sperwer

De onderzoekslocatie valt binnen het verspreidingsgebied van de boomvalk, ransuil en sperwer. Deze soorten maken gebruik van middelgrote nesten of oude kraaien- en eksternesten. Deze nesten bevinden zich voornamelijk in de toppen van hoge bomen en zijn regelmatig te vinden in relatief kleine groenstroken (houtwallen) en solitaire bomen in het buitengebied. Daarnaast kunnen deze soorten ook voorkomen aan de rand van de bebouwde kom. Recentelijk zijn er waarnemingen (NDFF) van zowel de ransuil als de sperwer binnen de onderzoekslocatie. Er zijn geen waarnemingen (NDFF) van de boomvalk op de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar.

Deelgebied A, C, D en E

De bebouwing en verharde delen binnen de onderzoekslocatie (deelgebied A en E) bieden geen geschikte nestlocaties voor de boomvalk, ransuil en sperwer. Hetzelfde geldt voor de sportvelden (deelgebied C) en de akkers (deelgebied D). De solitaire bomen die binnen de planlocatie staan konden goed geïnspecteerd worden tijdens het veldbezoek en hier zijn geen nesten van deze soorten aangetroffen of nesten die door de genoemde soorten gebruikt kunnen worden.

Deelgebied B en E

Tijdens het veldbezoek werd er een sperwer al jagend waargenomen over het veld in het deelgebied B 'ruigte'. Zowel de sperwer als de boomvalk en ransuil gebruiken het open gedeelte van deelgebied B mogelijk als foera-geergebied. Rondom de deelgebieden B en E zijn meerdere nesten waargenomen in de groenstroken waar deze soorten mogelijk gebruik van maken. Om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen, met betrekking tot het verstoren van nesten die mogelijk in gebruik kunnen zijn door één van de bovengenoemde soorten, zijn vervolgstappen noodzakelijk (zie hoofdstuk 6).

Groenstroken rondom onderzoekslocatie

In een laurierhaag aan de rand van deelgebied A zijn krijtsporen gevonden die mogelijk van een ransuil afkomstig zijn (zie figuur 5.10). Dit indiceert mogelijk een vaste rust- en/of voortplantingsplaats van de ransuil. Rondom deelgebieden B en E zijn meerdere nesten waargenomen in de groenstroken waar de bovengenoemde soorten mogelijk gebruik van maken. Daarnaast kunnen er in het nabijgelegen natuurreservaat 'Het Ambacht' mogelijk nesten van deze soorten aanwezig zijn.

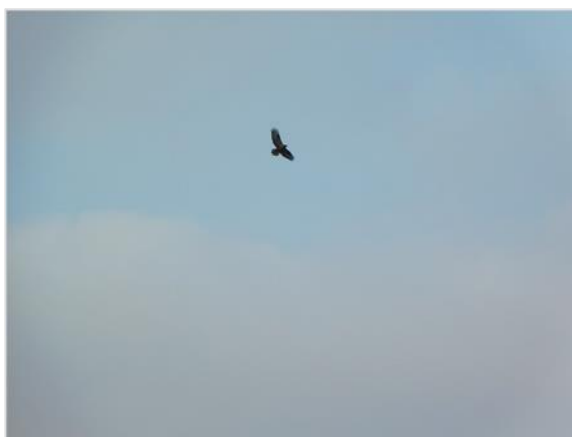

Figuur 5.10 Mogelijke ransuil krijtsporen in laurierhaag.

Gezien de omvang van de voorgenomen werkzaamheden is verstoring van nestlocaties van de boomvalk, ransuil en sperwer niet op voorhand uit te sluiten. Daarnaast zal er mogelijk foerageergebied verloren gaan. Overtreding van de Wet natuurbescherming is voor deze soorten niet uit te sluiten (zie hoofdstuk 6).

Buizerd en havik

De buizerd en havik broeden in grote nesten in grote, hoge bomen, ook wel horsten genoemd. Vanwege het ontbreken van een dicht bladerdek konden de bomen goed onderzocht worden. Op de planlocatie zijn tijdens het veldbezoek dergelijke horsten niet aangetroffen. Beide soorten zijn recentelijk waargenomen (NDFF) in de directe omgeving van de onderzoekslocatie en tijdens beide veldbezoeken zijn meerdere overvliegende buizerds waargenomen (zie figuur 5.11). Tijdens het veldbezoek kon niet worden uitgesloten of er een nest in het natuurreservaat 'Het Ambacht' aanwezig is. Gezien de omvang van de voorgenomen werkzaamheden is verstoring van potentiële nestlocaties van de buizerd of havik niet op voorhand uit te sluiten, en daarnaast zal er mogelijk foerageergebied verloren gaan (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.11 Buizerd aangetroffen tijdens het veldbezoek.

Steenuil, kerkuil en bosuil

Steenuilen broeden in bomen, nissen en holten in gebouwen en in speciale nestkasten voor de steenuil. De kerkuil broedt in bebouwing of speciale nestkasten voor de kerkuil. Bosuilen broeden overwegend in grote boomholtes of in speciaal voor bosuil ontwikkelde nestkasten. Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF zijn er in de directe omgeving van de onderzoekslocatie recentelijk meerdere malen steenuilen aangetroffen, maar er zijn in de afgelopen 5 jaar geen kerkuilen of bosuilen waargenomen op de onderzoekslocatie.

Deelgebied A

Van alle bebouwing op de onderzoekslocatie was enkel de schuur ten zuiden van de akkers mogelijk geschikt voor de steenuil en kerkuil (zie figuur 5.12 en 5.13). Tijdens het veldbezoek kon de binnenkant van deze schuur niet volledig geïnspecteerd worden om uit te sluiten of deze schuur wordt gebruikt als vaste roest- en/of voortplantingsplaats.

Deelgebied B en D

Deze deelgebieden maken mogelijk onderdeel uit van foerageergebied van de steenuil en kerkuil. De toekomstige inpassing is niet van vergelijkbare kwaliteit voor deze soort als huidig gebruik en daardoor is er mogelijke aantasting van essentieel foerageergebied.

Deelgebied C

Tijdens het veldbezoek hebben wij de aanwezigheid van steenuilen ook anekdotisch van een omwonende vernomen. Daarnaast is er tijdens het veldbezoek in een tuin net buiten de onderzoekslocatie aan de rand van de sportvelden een bosuilenkast aangetroffen welke geschikt zou kunnen zijn voor de bosuil en eventueel ook de kerkuil (zie figuur 5.14). Alhoewel het niet aannemelijk is dat een bosuil gebruik maakt van deze kast, gezien de locatie van de kast niet optimaal is, is dit op basis van de geleverde onderzoeksinspanning niet volledig uit te sluiten.

Deelgebied E

Tijdens het veldbezoek aan deelgebied E kon de grote schuur van binnen volledig geïnspecteerd worden. Er zijn geen sporen van uilen aangetroffen die wijzen op het gebruik van de grote schuur als vaste roest- en/of voortplantingsplaats van de steenuil of kerkuil.

Gezien de omvang van de voorgenomen werkzaamheden is verstoring van nestlocaties van de steenuil, kerkuil en bosuil niet op voorhand uit te sluiten. Daarnaast zal er mogelijk foerageergebied verloren gaan. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soorten is niet uitgesloten (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.12 Schuur (gebouw 4) aan de zuidzijde van de akkers.

Figuur 5.13 Openingen in het dak van de schuur (gebouw 4).

Figuur 5.14 Bosuilenkast in boom in tuin naast de sportvelden.

Roek

Roeken zijn koloniebroeders die nestelen in hoge bomen bouwen. Deze nesten bevinden zich vaak in vrijstaande, hoge groepen bomen (zoals populieren) langs wegen, treinsporen of kanalen met omliggende graslanden. Tijdens de veldbezoeken is gelet op de aanwezigheid van roekennesten en deze zijn niet aangetroffen binnen de onderzoekslocatie. De aangetroffen nesten van mogelijk een kraaiachtige betrof één enkele nest in een boom, waardoor er kan worden uitgesloten dat het om een roekennest gaat gezien deze soort een koloniebroeder is. Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de roek is uitgesloten.

Ooievaar

De ooievaar broedt op hoge locaties zoals telefoonpalen, schoorstenen, kerktorens, hoogspanningsmasten, door de mens gemaakte platformen en soms in bomen. Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF zijn er op de onderzoekslocatie en directe omgeving meerdere waarnemingen van de ooievaar bekend. De bomen op de planlocatie zijn niet geschikt voor de ooievaar om in te broeden, wel is er tijdens de veldbezoeken een ooievaarsnest aangetroffen buiten de invloedsfeer van de ingreep circa 200 meter ten noordoosten van de onderzoekslocatie (zie figuur 5.15). Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de ooievaar is uitgesloten.

Figuur 5.15 Ooievaarsnest aangetroffen ten noordoosten van de onderzoekslocatie.

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals ekster en zwarte kraai. Het gaat hierbij om algemeen voorkomende soorten, die ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid hebben zoals boomklever, boomkruiper, pimpelmees, koolmees, spreeuw en zwarte roodstaart. Er is één spechtenhol in een boom aangetroffen naast deelgebied D (zie figuur 5.16), of deze in gebruik is was niet vast te stellen tijdens het veldbezoek. Daarnaast zijn er verschillende ekster en kraaien nesten aangetroffen in bomen buiten de planlocatie (zie figuur 5.17). In de grote schuur in deelgebied E zijn tijdens het veldbezoek meerdere boerenzwaluwen aangetroffen die nestindicerend gedrag vertoonde (zie figuur 5.19 en 5.20). In deze schuur bij de steenhandelaar is ook een paardenstal aanwezig wat het optimaal leefgebied maakt voor de boerenzwaluw. Er zijn geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Het werken buiten het broedseizoen is voldoende om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

In het natuurreservaat 'Het Ambacht' naast deelgebied D is een blauwe reiger kolonie met nesten aangetroffen (zie figuur 5.18). Er zal moeten worden vastgesteld of het planvoornemen kan leiden tot het verlies van deze nestlocatie van de kolonie blauwe reigers en of er randvoorwaarden noodzakelijk zijn.

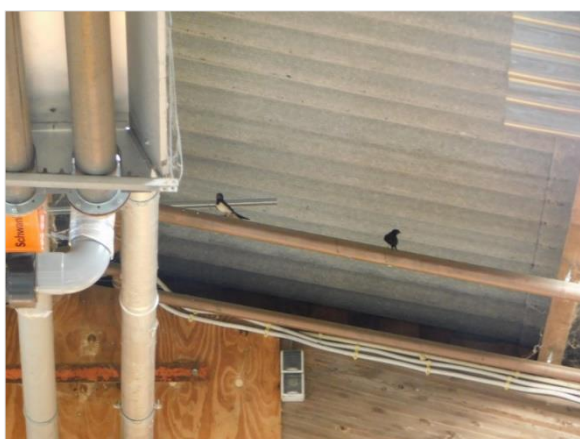
Figuur 5.16 Spechtenholen in boom naast onderzoekslocatie.

Figuur 5.17 Zwarte kraaiennest in boom naast onderzoekslocatie.

Figuur 5.18 Blauwe reiger op nest dat onderdeel is van een kolonie.

Figuur 5.19 Twee boerenzwaluwen in de schuur (gebouw 10) van de steenhandelaar.

Figuur 5.20 Boerenzwaluw in de schuur (gebouw 10).

Overige broedvogels

De beplanting en bebouwing op de onderzoekslocatie kan nestgelegenheid bieden aan broedvogelsoorten zoals houtduif, merel, roodborst, scholekster, winterkoning en zanglijster. In de bosrand naast deelgebied D is er bijvoorbeeld een merelnest waargenomen (zie figuur 5.21). Ook zijn er tijdens het veldbezoek meerdere foeragerende scholeksters waargenomen op de sportvelden (zie figuur 5.22). Het is mogelijk dat er op de bebouwing met platte daken grind ligt wat deze daken een geschikte broedplaats voor de scholekster zou maken. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.21 Merelnest aangetroffen in boom in het natuurreservaat 'Het Ambacht' naast de akker.

Figuur 5.22 Foeragerende scholekster op de sportvelden.

5.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens en de verspreidingsatlas van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, tweekleurige vleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis.

Verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuissoorten op de onderzoekslocatie

Deelgebied A en E

Een deel van de bebouwing op de planlocatie is geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen, vanwege de aanwezigheid van geschikte openingen in de vorm van open stootvoegen die toegang verlenen tot de spouwmuuren (zie figuur 5.23 t/m 5.25). Daarnaast zijn er geschikte spleten en invliegopeningen aanwezig onder de dakrand bij het entree gebouw (zie figuur 5.26 en 5.27) en is er ruimte bij de overhangende kantpannen en de dakrand van de woning bij deelgebied E (zie figuur 5.29 en 5.30). De grote schuur aan de zuidzijde van de akker en de schuur bij de steenhandelaar zijn geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen (zie figuur 5.28 en 5.31). Deze bebouwing op de planlocatie is daardoor geschikt als verblijfplaats voor de volgende gebouwbewonende soorten: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en gewone grootoorvleermuis. Deze soorten kunnen de bebouwing in principe gebruiken als zomerverblijf, kraamverblijf, paarverblijf en winterverblijfplaats. Bij de sloop van de bebouwing kan daarom sprake zijn van verstoring en vernietiging ten aanzien van een vaste rust- of voortplantingsplaats van desbetreffende soorten (zie hoofdstuk 6).

Deelgebieden B, C en D

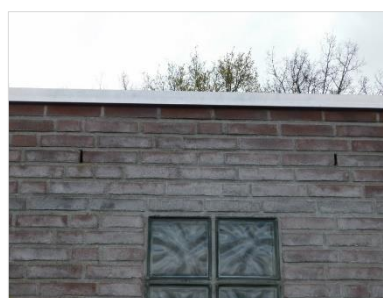
Binnen deze deelgebieden is geen bebouwing aanwezig die geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen.

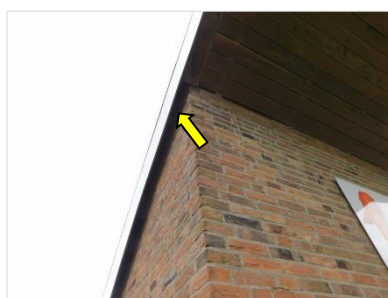
Figuur 5.23 Open stootvoegen in het clubhuis van Sportclub Westervoort (gebouw 3).

Figuur 5.24 Detailfoto van de open stootvoeg bij het clubhuis van Sportclub Westervoort (gebouw 3).

Figuur 5.25 Open stootvoegen in het clubhuis van Voetbalclub Avw'66 (gebouw 2).

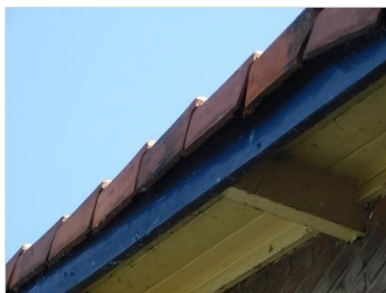
Figuur 5.26 Ruimte bij dakbeschot entree gebouw (gebouw 6).

Figuur 5.27 Ruimte onder het dak van het entree gebouw (gebouw 6).

Figuur 5.28 Ruimte bij het dak van de schuur (gebouw 4).

Figuur 5.29 Overhangende kantpannen bij woning (gebouw 9) deelgebied E.

Figuur 5.30 Openingen bij de dakrand, woning (gebouw 9) deelgebied E.

Figuur 5.31 Betimmering met bij het gedeelte van de paardenstal (gebouw 10).

Verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuissoorten op de onderzoekslocatie

Tijdens het veldbezoek konden de bomen op de planlocatie goed worden onderzocht op holtes door het ontbrekende bladerdek. Op basis van het veldbezoek kan geconcludeerd worden dat er geen geschikte bomen aanwezig zijn op de planlocatie, waardoor uitgesloten kan worden dat er verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen aanwezig zijn.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen in de omliggende bebouwing aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden. Echter is er een boom met een mogelijk geschikte boomholte voor boombewonende soorten aangetroffen direct naast de planlocatie (zie figuur 5.13). Om vast te stellen of deze boomholte geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen moet een aanvullende boomholte inspectie uitgevoerd worden.

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger om te foerageren. Wanneer de groene elementen op de planlocatie allemaal verdwijnen met de voorgenomen ingreep is het mogelijk dat er een afname is van foerageergebied van vleermuizen. Aangezien de exacte plannen van de gebiedsontwikkeling nog niet concreet zijn, is hier in dit stadium van het project nog geen definitieve uitspraak over te doen. Wanneer de definitieve plannen voor de gebiedsontwikkeling bekend zijn, moet er worden beoordeeld of er een afname van foerageergebied van vleermuizen aan de orde is (zie hoofdstuk 6).

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Doordat dergelijke lijnvormige elementen ontbreken op de planlocatie en de lijnvormige elementen buiten het plangebied niet worden aangetast door de ingreep, worden er geen potentiële vliegroutes verstoord.

5.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Streng beschermde soorten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en Broekhuizen et al. (2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: steenmarter, bunzing, wezel, hermelijn, das, eekhoorn, otter en bever.

Steenmarter

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de steenmarter. Recentelijk zijn er steenmarters waargenomen (NDFF) op de onderzoekslocatie. Deze soort komt in de omgeving veelvuldig voor. Deze soort kan zich doorgaans goed handhaven in stedelijke omgevingen wanneer er voldoende verbindende groene elementen aanwezig zijn en er genoeg voedsel te vinden is. Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes maar ook stenenstapels of takkenhopen, als verblijfplaats. Een steenmarter heeft binnen zijn territorium verscheidene verblijfplaatsen.

Deelgebied A

In het gebouw van de tennisvereniging heeft de afgelopen zomer (2022) een steenmarter verbleven. Er was veel stankoverlast door ontlasting wat er op wijst dat het gebouw mogelijk als vaste rust- en voortplantingsplaats werd gebruikt. Het is niet uit te sluiten dat dit gebouw de komende seizoenen wederom gebruikt zal worden als vaste verblijfplaats. Ook de schuur naast de akker is mogelijk geschikt voor de steenmarter. Daarnaast was er een klein schuurtje ten noorden van de sportvelden van de Sportclub Westervoort waar de steenmarter mogelijk gebruik van kan maken. Deze kon tijdens het veldbezoek niet van binnen worden geïnspecteerd.

Deelgebied B

In het deelgebied 'ruigte' bevinden zich onder andere grote dichtbegroeide bramenstruiken die als foerageergebied en mogelijk ook als schuilplaats kunnen dienen voor de steenmarter (zie figuur 5.32 en 5.33).

Deelgebieden C en D

De akkers en sportvelden zelf bieden geen geschikt habitat voor de steenmarter. Echter, rondom de sportvelden en de akker zijn verscheidene takkenhopen aangetroffen die kunnen dienen als verblijfplaats voor de steenmarter (zie figuur 5.34).

Deelgebied E

Zowel de bebouwing als het opslagterrein in dit deelgebied bieden geschikte schuilplaatsen voor de steenmarter (zie figuur 5.35 en 5.36). De grote hoeveelheden los gestorte stenen in combinatie met dicht struweel, maken deelgebied E optimaal geschikt als leefgebied voor marters. Daarnaast is er tijdens het veldbezoek mogelijk uitwerpselen van een steenmarter aangetroffen in één van paardenstallen in de kleine schuur op het terrein (zie figuur 5.37). Op basis van de huidige onderzoeksinspanning is niet uit te sluiten dat er vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen van de steenmarter aanwezig zijn in dit gedeelte van de planlocatie.

Om vast te stellen of de onderzoekslocatie momenteel (nog) in gebruik is door steenmarters is aanvullend onderzoek noodzakelijk (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.32 Stapel met balken en snoeiafval met daarachter dicht braamstruweel in deelgebied B.

Figuur 5.33 Dichte struiken aanwezig in deelgebied B.

Figuur 5.34 Takkenhoop.

Figuur 5.35 Opslagplaats van materialen.

Figuur 5.36 Schuur op het terrein (gebouw 11).

Figuur 5.37 Uitwerpselen mogelijk van steenmarter in gebouw 11.

Bunzing, wezel en hermelijn

De bunzing en wezel komen volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF voor in de omgeving van de onderzoekslocatie. Ondanks dat de hermelijn niet in de omgeving is waargenomen, is het mogelijk dat ook deze soort voorkomt in de omgeving. Kleine marterachtigen zijn sterk gebonden aan landschapselementen zoals houtwallen en bosschages die dekking bieden gedurende het foerageren en migreren tussen de vaste rust- of voortplantingsplaatsen en de foerageergebieden.

Deelgebied A, C en D

De bebouwing en verharde delen van de planlocatie vormen geen functioneel leefgebied van de kleine marterachtigen. Ook vormen de akkers en sportvelden op zichzelf geen geschikt habitat voor deze soorten. In de randen rondom deze deelgebieden zijn groenstroken aanwezig die mogelijk worden gebruikt door kleine marters en er zijn op verschillende locaties takkenhopen aangetroffen die mogelijk kunnen dienen als verblijfplaats van deze soorten (zie figuur 5.34).

Deelgebied B

Dit deelgebied bestaat uit landschapselementen (ruigte en een houtwal) die met elkaar in verbinding staan. Er bevinden zich onder andere grote dichtbegroeid braamstruweel met voldoende plekken die als schuilmogelijkheden en voortplantingslocaties kunnen dienen (zie figuur 5.32 en 5.33).

Deelgebied E

Rondom deelgebied E is een groenstrook aanwezig die mogelijk wordt gebruikt door kleine marterachtigen en waar mogelijk verblijfplaatsen van kleine marterachtigen aanwezig zijn. Daarnaast zijn er grote hopen met puin, takken en mest aanwezig achter de paardenbak en ten aan de oostkant van het terrein (zie figuur 5.38).

Gezien de aanwezigheid van deze landschapselementen op de planlocatie zijn negatieve effecten voor kleine marterachtigen, als gevolg van de voorgenomen ingreep, niet uit te sluiten (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.38 Hoop mest met groenafval.

Das

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF ligt de onderzoekslocatie binnen het leefgebied van de das. Echter, er zijn in de afgelopen 5 jaar geen waarnemingen van de das op of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. De onderzoekslocatie is door het ontbreken van reliëf matig geschikt als vaste rust- of voortplantingsplaats door dassen. Tijdens het veldbezoek zijn op de onderzoekslocatie en de directe omgeving eveneens geen burchten, loop- of eetsporen, latrines en wissels aangetroffen die duiden op de aanwezigheid en het gebruik van de onderzoekslocatie door de das. Dassen zullen eerder hun leefgebied hebben in de nabij gelegen natuurgebieden en de aansluitende weilanden. Verstoring ten aanzien van de das als gevolg van de voorgenomen ingreep is niet aan de orde.

Eekhoorn

De eekhoorn komt in de omgeving van de onderzoekslocatie voor. Deze soort kan zich doorgaans goed handhaven in stedelijke omgevingen wanneer er voldoende verbindende groene elementen aanwezig zijn en er genoeg voedsel te vinden is. De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de eekhoorn.

De hoge bomen op de onderzoekslocatie konden door het ontbreken van bladerdek goed worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten. Tijdens het veldbezoek zijn er geen nesten van eekhoorns aangetroffen, echter is het door de geschiktheid van de onderzoekslocatie mogelijk dat er tussen het veldbezoek van deze quickscan en de werkzaamheden een eekhoorn zich vestigt in een van de bomen op de planlocatie. Het kan op dit moment dan dus ook niet worden uitgesloten dat er een vaste rust- of voortplantingsplaats van de eekhoorn op de planlocatie aanwezig is op het moment van de werkzaamheden. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de eekhoorn is te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

Bever en otter

De planlocatie biedt geen geschikt habitat voor de otter en de bever. Geschikte watergangen voor deze soorten zijn niet aanwezig op de planlocatie. Er zal met de gebiedsontwikkeling geen functioneel leefgebied van deze soorten verloren gaan. Overtreding van de Wet natuurbescherming met betrekking op de bever en otter is uitgesloten.

Het voorkomen van overige grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als konijn, egel, vos, haas, ree en mol. Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat het leefgebied van deze soorten wordt aangetast (zie hoofdstuk 6).

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Volgens gegevens van de NDFF zijn er in de afgelopen 5 jaar in de directe omgeving van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde reptielen waargenomen: ringslang.

Ringslang

Volgens gegevens van de NDFF is de ringslang in de afgelopen 5 jaar in de directe omgeving van de onderzoekslocatie waargenomen. Ringslangen zonnen vaak op dijken in de buurt van water, waar ze voornamelijk jagen op amfibieën en soms andere ongewervelde dieren waaronder vis. Verder gebruiken ringslangen takkenhopen, composthopen en bladhopen, samen broedhopen genoemd, als voortplantings- en overwinteringshabitat.

Op verschillende plekken op de planlocatie zijn geschikte takken- en bladerhopen aangetroffen die mogelijk worden gebruikt door de ringslang (zie figuren 5.32, 5.38 en 5.39). Daarnaast zijn er in de directe omgeving van de onderzoekslocatie (zoals in het Natura-2000 gebied Rijntakken) meerdere geschikte poelen aanwezig waar ringslangen gebruik van kunnen maken. Zo zijn er binnen circa 140 meter ten noorden van de planlocatie recent ook nog ringslangen waargenomen (NDFF). Op basis van huidige onderzoeksinspanning kan de aanwezigheid van vaste rust- en voortplantingsplaatsen op de planlocatie niet volledig worden uitgesloten. Om overtreding van de Wet natuurbescherming met betrekking op de ringslang te voorkomen wordt aanvullend onderzoek als noodzakelijk geacht (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.39 Takkenhopen die mogelijk geschikt zijn als broedhoop voor ringslangen (aangegeven met oranje markeringen).

In de directe omgeving van de onderzoekslocatie is er geschikt habitat aanwezig, betreffende het natuurreserveaat 'Het Ambacht'. Het gedeelte van de planlocatie, aanliggend aan dit natuurreserveaat, is een risicogebied voor incidenteel voorkomende individuen van de ringslang (zie figuur 5.40). Om mogelijke negatieve effecten van de werkzaamheden op de ringslang te voorkomen moeten maatregelen getroffen worden (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.40 Risicogebied voor beschermde amfibieën en reptielen (aangegeven in roze).

Amfibieën

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF ligt de onderzoekslocatie binnen het leefgebied van de volgende streng beschermde soorten: kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad. Daarnaast ligt de onderzoekslocatie ook binnen het leefgebied van de algemene soorten zoals de bastaardkikker en gewone pad. In de afgelopen 5 jaar zijn er in de directe omgeving van de onderzoekslocatie de volgende soorten waargenomen: poelkikker, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kamsalamander, kleine watersalamander en rugstreeppad.

De bebouwing, verharde delen, sportvelden en akkers op de planlocatie bieden geen geschikt landhabitat voor de beschermde amfibieën. Daarnaast zijn de watergangen (sloten) op de planlocatie niet geschikt als voortplantingswater voor de kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad. Het voortplantingsbiotoop van de kamsalamander bestaat voornamelijk uit stilstaand water met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie die niet droog mag vallen in de zomerperiode. De poelkikker is een kritische soort die een voorkeur heeft voor watergangen met voedselarm en schoon water met een goed begroeide oeverzone. Deze soort is voornamelijk te vinden in stilstaande wateren in bos- en heidegebieden op de hogere zandgronden. De rugstreeppad is een pionierssoort die zijn voortplantingsbiotoop op dynamische/verstoorde zandrijke grond heeft.

De sloten die binnen de planlocatie liggen zijn wel geschikt als voortplantingsplaats voor de algemene amfibieënsoorten. Voor de te verwachten algemene soorten geldt op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de Wet natuurbescherming, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is. Echter, wanneer er werkzaamheden aan de watergangen plaatsvinden is het wel zaak om aandacht te schenken aan de zorgplicht (zie hoofdstuk 6).

In de directe omgeving van de onderzoekslocatie, betreffende het natuurreservaat 'Het Ambacht', is er wel geschikt habitat aanwezig voor de kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad. Het gedeelte van de planlocatie, aanliggend aan dit natuurreservaat, is een risicogebied voor incidenteel voorkomende individuen van de bovengenoemde beschermde amfibieënsoorten (zie figuur 5.40). Er dient rekening gehouden te worden met migrerende beschermde amfibieën die tijdens deze migratieperiode tijdelijk op de planlocatie kunnen voorkomen. Doding en/of verwonding van de kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad door de werkzaamheden op de planlocatie kan voorkomen worden door maatregelen te treffen (zie hoofdstuk 6).

Vissen

Er zijn slechts enkele zoetwatervissoorten die binnen de Wet natuurbescherming een strenge bescherming genieten. Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF komt de grote modderkruiper voor in de omgeving van de onderzoekslocatie. Mogelijk bieden de sloten aanliggend aan de akkers geschikt leefgebied voor de grote modderkruiper (zie figuur 5.41). De andere sloten op de planlocatie bieden geen geschikt habitat voor beschermde vissoorten. Indien de sloten die geschikt zijn voor de grote modderkruiper gedempt of verlegd worden of wanneer er afsluiting van de huidige migratiemogelijkheid plaatsvindt met de ingenomen ingreep is het noodzakelijk om aanvullend onderzoek uit te voeren (zie hoofdstuk 6). Indien er werkzaamheden aan de overige watergangen plaats zal vinden is het zaak om aandacht te schenken aan de algemene zorgplicht met betrekking op de algemene vissoorten (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.41 Sloten geschikt voor grote modderkruiper op de onderzoekslocatie (aangegeven met groen).

5.5 Ongewervelden

Libellen

Er zijn slechts enkele libellensoorten die binnen de Wet natuurbescherming een strenge bescherming genieten. Deze zijn voor wat betreft hun verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen, die veelal alleen in natuurgebied zijn te vinden. Beschermde soorten zijn op de planlocatie niet te verwachten.

Vlinders

Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan specifieke waardplanten.

Deelgebied A, C, D en E

Op de verharde delen, sportvelden, akkers en op het terrein van de steenhandelaar zijn geen geschikte waardplanten voor beschermde vlinders aanwezig. Het is bij deze delen van de planlocatie uitgesloten dat er geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van beschermde vlindersoorten.

Deelgebied B

Aan de rand van de ruigte (tussen deelgebied B en C) zijn meerdere sleedoorn planten aangetroffen (zie figuur 5.42 en 5.43). Dit is een geschikte waardplant voor de beschermde vlindersoort sleedoornpage. Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan er niet worden uitgesloten dat er een (deel)populatie van deze beschermde vlindersoort aanwezig is op de planlocatie. Wanneer deze planten verwijderd worden met de voorgenomen ingreep, zal er moeten worden onderzocht of hier de beschermde sleedoornpage aanwezig is (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.42 Sleedoorn planten aangetroffen op de planlocatie.

Figuur 5.43 Standplaats op de planlocatie waar sleedoorn planten staan (aangegeven in roze).

In het nabijgelegen natuureservaat 'Het Ambacht' zijn geschikte waardplanten voor de beschermde vlindersoort grote weerschijnvlinder (boswilg en grauwe wilg) aanwezig (zie figuur 5.44). Echter liggen deze waardplanten buiten de planlocatie en is versterking van deze soort uitgesloten. Andere geschikte waardplanten voor beschermde vlindersoorten zoals de kleine ijsvogelvlinder (kamperfoelie) zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek.

Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de gehele onderzoekslocatie uit te sluiten. Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF ligt de onderzoekslocatie niet binnen het leefgebied van deze soorten. Daarnaast biedt de planlocatie matig geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten en zijn er geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

Figuur 5.44 Grauwe wilg in natuureservaat 'Het Ambacht'.

5.6 Planten

Deelgebied A

Aangezien dit gebied geheel bestaat uit bebouwing en verharding is het niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten in dit deelgebied te vinden zijn. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden zijn beschermde plantensoorten op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

Deelgebied B

De onderzoekslocatie bestaat uit gras, bestaande uit een vegetatie met verschillende ruigtesoorten. Tijdens het veldbezoek zijn de volgende plantensoorten waargenomen: sleedoorn, braam en berenklauw. De planten op de onderzoekslocatie geven aan dat de bodem voedselrijk, zuur en vochtig is. In dergelijke vegetaties zijn geen beschermde soorten te verwachten. De meeste beschermde plantensoorten en de daarbij horende specifieke groeiomstandigheden zijn zeldzaam te noemen en zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig.

Deelgebied C

Aangezien dit gebied geheel bestaat uit sportvelden die intensief onderhouden worden is het niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten in dit deelgebied te vinden zijn. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden zijn beschermde plantensoorten op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

Deelgebied D

Aangezien dit gebied geheel bestaat uit akkers is het niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten in dit deelgebied te vinden zijn. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden zijn beschermde plantensoorten op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

Deelgebied E

Aangezien dit gebied geheel bestaat uit verharding, tuin en stroken ruigtesoorten is het niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten in dit deelgebied te vinden zijn. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden zijn beschermde plantensoorten op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogels

Jaarrond beschermde broedvogels

Huismus

De nesten van huismussen zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder de beschermingscategorie 2 van vogelnesten. Dit zijn nesten van koloniebroeders die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. Volgens Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming is het verboden nesten van huismussen te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Indien er in de bebouwing op de planlocatie nestplaatsen van huismussen aanwezig zijn, hetgeen op basis van de huidige informatie niet is uit te sluiten, zal de voorgenomen ingreep kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming. Om vast te stellen of er broedgevallen van de huismus op de planlocatie aanwezig zijn dient een nader onderzoek uitgevoerd te worden tijdens het broedseizoen van de soort. Tevens moet het functionele leefgebied van de huismus op de planlocatie in kaart gebracht worden om te toetsen of er met de gebiedsontwikkeling essentieel leefgebied van de huismus verloren gaat.

Gierzwaluw

De nesten van de gierzwaluw zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder de beschermingscategorie 2 van vogelnesten. Dit zijn nesten van koloniebroeders die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. Volgens Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming is het verboden nesten van gierzwaluwen te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Indien er in de bebouwing op de planlocatie nestplaatsen van de gierzwaluw aanwezig zijn, hetgeen op basis van de huidige informatie niet is uit te sluiten, zal de voorgenomen ingreep kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming. Om vast te stellen of er broedgevallen van de gierzwaluw op de planlocatie aanwezig zijn dient een nader onderzoek uitgevoerd te worden tijdens het broedseizoen van de soort.

Boomvalk, ransuil, sperwer, buizerd en havik

Voor de realisatie van de voorgenomen ingreep geldt dat vastgesteld zal moeten worden of er binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden nesten aanwezig zijn van de boomvalk, ransuil, sperwer, buizerd en havik. Artikel 3.1 lid 4 en lid 5 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden om vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort) is van toepassing. Om de functie van dit gebied in kaart te brengen, dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden binnen het broedseizoen van deze soorten.

Steenuil, kerkuil en bosuil

Voor zowel de steenuil, kerkuil als de bosuil geldt dat er vastgesteld zal moeten worden of er binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn op de onderzoekslocatie. Een aanvullende inspectie op nestlocaties van de geschikte bebouwing op de planlocatie is noodzakelijk. Volgens Artikel 3.1 lid 2 van de Wet natuurbescherming is het verboden opzettelijk nesten van steenuilen, kerkuilen of bosuilen te beschadigen, te vernielen of weg te nemen. Ook is Artikel 3.1 lid 4 en lid 5 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden om vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort) van toepassing. Daarnaast moet er worden vastgesteld of er met de voorgenomen ingreep verlies van essentieel leefgebied plaats zal vinden.

De steenuil en zijn leefgebied is beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De soort staat tevens vermeld in de EU-vogelrichtlijn. De nesten van steenuilen zijn het hele jaar beschermd en vallen onder categorie 1 van vogelnesten: 'nesten die behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- of voortplantingsplaats'.

De steenuil heeft twee relevante typen verblijfplaatsen. Dit zijn:

- de plek die als nest gebruikt wordt (voortplantingsplaats) en die ook in de rest van het jaar gebruikt wordt als verblijfplaats
- de plekken die regelmatig door de steenuil worden gebruikt buiten het broedseizoen, maar die ook in het broedseizoen door het mannetje worden gebruikt als het vrouwtje op het nest aan het broeden is.

Steenuilen gebruiken hun nestplek ook buiten de voortplantingsperiode. Ze hebben daarnaast ook andere plekken binnen het leefgebied die ze regelmatig gebruiken. Dit ook om parasietinfecties tegen te gaan. Het mannetje gebruikt een verblijfplek in de directe omgeving van het nest als het vrouwtje aan het broeden is. Overdag verblijven de uilen tijdens rustperioden vaak op vaste roestplekken. Dit doen ze in de dekking van beplanting of gebouwen of in de nestholte. Al deze plekken worden niet gerekend tot de vaste rustplaatsen, maar zijn wel onderdelen van de functionele leefomgeving die hoort bij het nest. Daarnaast is het leefgebied direct rondom de nestlocatie, waar de steenuil foerageert, van essentieel belang voor het functioneren van de nestlocatie. Dit gezien het kleine territorium van de steenuil (5-30ha). Verlies van dit foerageergebied leidt namelijk tot verlies van functie van de vaste rust- en voortplantingslocatie, en betreft een overtreding van de Wet natuurbescherming (BIJ12, 2017).

Blauwe reiger

De broedende kolonie blauwe reigers in het natuurreervaat 'Het Ambacht' ligt mogelijk binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep op de planlocatie. Er kan op voorhand niet worden uitgesloten dat er negatieve effecten zullen ontstaan bij de voorgenomen ingreep op de kolonie broedende blauwe reigers. Dit zou een overtreding zijn van de Wet natuurbescherming. Volgens Artikel 3.1 lid 4 en lid 5 van de Wet natuurbescherming is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Er zal moeten worden onderzocht of door de voorgenomen ingreep van de gebiedsontwikkeling negatieve gevolgen ontstaan voor de kolonie broedende blauwe reigers.

Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen en de bebouwing buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Indien het groen en de bebouwing toch binnen het broedseizoen verwijderd dient te worden, zal voorafgaand hieraan door een ter zake kundig ecooloog geïnspecteerd moeten worden of er broedgevallen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. De ecooloog zal naar aanleiding van de inspectie kunnen adviseren of het mogelijk is om het groen te kappen en de bebouwing te verwijderen zonder daarbij broedvogels te verstoren.

Met betrekking tot het verwijderen van de aanwezige beplanting buiten het broedseizoen wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen. Een grote stapel snoeiafval vormt namelijk een ideale broedlocatie voor kleine vogelsoorten als de winterkoning. Indien onverhoopt een dergelijke soort hierin tot broeden komt, mag het snoeiafval niet eerder worden verwijderd dan wanneer de jongen definitief zijn uitgevlogen.

Met betrekking tot soorten als koolmees, pimpelmees, ringmus en boomkruiper wordt geadviseerd om, indien de bomen met holtes worden gekapt, elders op de onderzoekslocatie nestkasten voor dergelijke soorten te plaatsen. Hierdoor wordt voorkomen dat een uitgebreide omgevingscheck zal moeten uitwijzen of er in dit geval sprake is bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de betreffende nesten van soorten als koolmees, pimpelmees, ringmus en boomkruiper op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben en er sprake zou zijn van een overtreding bij het verwijderen van de nestlocaties.

In navolging van bovenstaande geldt vervolgens, net als voor de overige vogelsoorten als merel, heggenmus, winterkoning, roodborst, zwartkop, putter, groenling, houtduif, kauw en patrijs, dat indien de huidige nesten buiten het broedseizoen worden verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Omdat de onderzoekslocatie niet is aangewezen als weidevogelgebied voor een soort als patrijs, betreft de afname van het leefgebied van de patrijs ter plaatse geen overtreding en is compensatie in dit geval geen wettelijke verplichting.

6.2 Vleermuizen

Een deel van de te slopen bebouwing is in principe geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. De sloop van deze bebouwing zou in geval van aanwezigheid van een verblijfsfunctie van vleermuizen kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming. Daarnaast moet er, zodra de plannen van de gebiedsontwikkeling definitief zijn, worden beoordeeld of er met de voorgenomen ingreep een afname van foerageergebied van vleermuizen aan de orde is.

Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn.

Gelet op de geschiktheid van het deelgebied voor vleermuizen, zal aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn om de daadwerkelijke functie van het gebied voor vleermuizen te kunnen vaststellen. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn. De vleermuissoorten die onderzocht dienen te worden zijn de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis. Een dergelijk aanvullend onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisonderzoek (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2021). Dit houdt in dat afhankelijk van de potentiële functies er in de periode april tot en met september een aantal veldbezoeken uitgevoerd dient te worden. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van het project.

Bij het aantreffen van verblijfplaatsen van vleermuizen is bij de voorgenomen werkzaamheden overtreding van de Wet natuurbescherming naar verwachting niet te vermijden en is daarom een ontheffingsaanvraag aan de orde. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats behouden moeten worden en zal schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een activiteitenplan, dienen vervolgens ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de provincie Gelderland, middels een ontheffingsaanvraag.

6.3 Overige zoogdieren

Steenmarter

Tijdens het veldbezoek van de quickscan is vastgesteld dat een gedeelte van de bebouwing op de planlocatie (clubhuis van de tennisvereniging) in gebruik is (geweest) door de steenmarter. Ook zijn er meerdere takkenrillen en braamstruwelen aangetroffen op de planlocatie waar mogelijk vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen van de steenmarter aanwezig kunnen zijn. Bij het slopen van deze bebouwing en het verwijderen van de takkenrillen en braamstruweel is Artikel 3.10 lid 1 van de Wet natuurbescherming (het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen; het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of vernielen) van toepassing. Op basis van de huidige onderzoeksinspanning is niet vastgesteld of er zich momenteel een beschermde functie bevindt op de planlocatie met betrekking op de steenmarter. Hiervoor moet aanvullend onderzoek worden uitgevoerd.

Het onderzoek naar de steenmarter wordt uitgevoerd door middel van het plaatsen van wildcamera's. Gezien de provincie Gelderland geen richtlijnen heeft omtrent het gebruik van cameravallen, zullen de richtlijnen conform Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming worden gehanteerd. Deze richtlijnen schrijven voor dat in de periode van september tot en met februari de camera's 12 weken in het veld moeten staan en in de periode maart tot en met augustus 6 weken. De camera's zullen eens in de twee of drie weken worden gecontroleerd en uitgelezen.

Daarnaast is er nog een kleine schuur ten noorden van de sportvelden van de Sportclub Westervoort en een grote schuur ten zuiden van de akkers, die mogelijk geschikt zijn als verblijfplaats voor de steenmarter. Voor de schuren moet aanvullend een inspectie uitgevoerd worden om vast te kunnen stellen of deze geschikt zijn als of momenteel worden gebruikt als vaste rust- en/of voortplantingsplaats door steenmarters.

Kleine marterachtigen

Op basis van de huidige onderzoeksinspanning is niet met zekerheid uit te sluiten dat er zich op de onderzoekslocatie beschermde functies voor kleine marterachtigen bevinden. In de struikbegroeiing met een dichte ondergroei, braamstruwelen en takkenrillen zijn mogelijk vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen van kleine marterachtigen aanwezig. Artikel 3.10 lid 1 van de Wet natuurbescherming (het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen; het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of vernielen) is van toepassing.

Om vast te stellen of er beschermde functies van kleine marterachtigen aanwezig zijn op de onderzoekslocatie dient er een nader onderzoek uitgevoerd te worden. Het naderonderzoek bestaat uit het plaatsen van wildcamera's en marterboxen. Afhankelijk van de periode zullen de wildcamera's en marterboxen 6 tot 12 weken op de onderzoekslocatie staan. Het verwijderen van de bomen en de stobben kan niet uitgevoerd worden voordat het onderzoek is afgerond en indien noodzakelijk de ontheffing is toegewezen om mogelijke overtreding van Art 3.10 lid 1b van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

Eekhoorn

De onderzoekslocatie is geschikt als leefgebied voor de eekhoorn. Ook al zijn er tijdens het veldbezoek geen nesten van eekhoorns aangetroffen in de bomen op de planlocatie kan het niet worden uitgesloten dat er eekhoorns zich vestigen op of rondom de planlocatie. Verstoring van een vaste rust- en/of voortplantingsplaats van een eekhoorn is een overtreding van de Wet natuurbescherming. Artikel 3.10 lid 1 van de Wet natuurbescherming (het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen; het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of vernielen) is van toepassing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden moet er door een kundig ecooloog opnieuw een inspectie uitgevoerd worden om vast te stellen of er eekhoornnesten op de onderzoekslocatie aanwezig zijn. Daarnaast moet er worden beoordeeld of er negatieve gevolgen voor vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen van de eekhoorn ontstaan door de voorgenomen ingrepen van de toekomstige gebiedsontwikkeling.

6.4 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Het doden of verwonden kan plaatsvinden wanneer rust- of voortplantingslocaties worden aangetast. De graafwerkzaamheden en het verwijderen van takkenhopen, braamstruweel, hagen en rommelhoek dienen daarom buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust uitgevoerd te worden. De geschikte periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden betreft de periode september t/m oktober. Dieren die gedurende de werkzaamheden worden aangetroffen dienen de gelegenheid te krijgen om veilig weg te komen.

6.5 Beschermde reptielen en amfibieën

De ringslang is beschermd onder Artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Artikel 3.10 lid 1 van de Wet natuurbescherming (het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen; het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of vernielen) is van toepassing.

Om vast te stellen of er vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen van de ringslang aanwezig zijn op de planlocatie dient er aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd. Met het plaatsen van speciale reptielen platen kan de aanwezigheid van deze reptielen worden onderzocht. Deze platen dienen gedurende het actieve seizoen van de ringslang meerdere malen te worden gecontroleerd.

De kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad zijn beschermd onder Artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Artikel 3.5 lid 1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen) en lid 2 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren) zijn van toepassing.

Om te voorkomen dat er individuen van de bovengenoemde reptielen en amfibieën soorten worden verwond of gedood tijdens de werkzaamheden, dienen er maatregelen getroffen te worden. De exacte uitwerking hiervan volgt in ecologisch werkprotocol welke opgesteld kan worden wanneer er meer bekend is over de ingrepen van de gebiedsontwikkeling. Ter indicatie zijn hieronder enkele maatregelen genoemd.

On het doden of verwonden van reptielen en amfibieën te voorkomen dient er een amfibieën-/reptielenscherm geplaatst te worden tussen de planlocatie en het natuurreservaat 'Het Ambacht' (zie figuur 6.1). Het scherm moet worden aangebracht tijdens de winterrust van deze soorten en aanwezig blijven gedurende de gehele periode van de werkzaamheden. Wanneer er ondanks de schermen toch nog beschermde reptielen of amfibieën worden aangetroffen op de planlocatie tijdens de werkzaamheden is het in het kader van de zorgplicht noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor deze aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

Figuur 6.1 Locatie van het te plaatsen amfibieën- en reptielenscherm (aangegeven in rood).

6.6 Vissen

Grote modderkruiper

De grote modderkruiper is beschermd onder Artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Artikel 3.10 lid 1 van de Wet natuurbescherming (het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen; het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of vernielen) is van toepassing.

Bij werkzaamheden zoals dempen, uitgraven en verleggen van de geschikte watergang op de onderzoekslocatie of wanneer er afsluiting van de huidige migratiemogelijkheid plaatsvindt bestaat er de kans dat er overtreding van de Wet natuurbescherming met betrekking op de grote modderkruiper plaats zal vinden. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient er aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd conform het soorteninventarisatieprotocol van het NGB.

Algemene vissoorten

Bij werkzaamheden zoals dempen, uitgraven en verleggen van de watergangen op de onderzoekslocatie of wanneer er afsluiting van de huidige migratiemogelijkheid plaatsvindt kunnen zonder maatregelen vissen worden gedood, hetgeen een overtreding van de Wet natuurbescherming inhoudt. De te verwachten soorten vallen echter onder het provinciale soortenbeleid, zodat voor de werkzaamheden niet vooraf een ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Voor de te verwachten vissoorten geldt echter wel de zorgplicht. Dit houdt in dat het doden van individuen redelijkerwijs vermeden dient te worden. Dit kan door het afvangen van vissen voorafgaande aan de dempingswerkzaamheden en het verplaatsen van de vis in de te handhaven watergangen in de directe omgeving.

Aanbevolen wordt om ten tijde van de uitvoering de werkwijze vast te leggen in een ecologisch werkprotocol dat bij de uitvoerende partij onder de aandacht dient te worden gebracht. Aangezien een quickscan over het algemeen geen document is dat bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt geraadpleegd, wordt aanbevolen om voor de dempingswerkzaamheden een separaat ecologisch werkprotocol op te laten stellen. In het werkprotocol worden de benodigde maatregelen verwoord en de verantwoordelijkheden van de betrokken partijen vastgelegd.

6.7 Beschermd vissen

Sleedoornpage

De sleedoornpage is beschermd onder Artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Artikel 3.10 lid 1 van de Wet natuurbescherming (het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen; het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of vernielen) is van toepassing.

Aangezien er waardplanten (sleedoorn) van de sleedoornpage op de planlocatie aanwezig zijn, dient er te worden onderzocht of daadwerkelijk sleedoorn aanwezig is op deze planten voordat deze planten mogelijk worden verwijderd met de voorgenomen gebiedsontwikkeling. Aanvullend onderzoek naar de sleedoornpage wordt noodzakelijk geacht.

6.8 Overige soort(groep)en

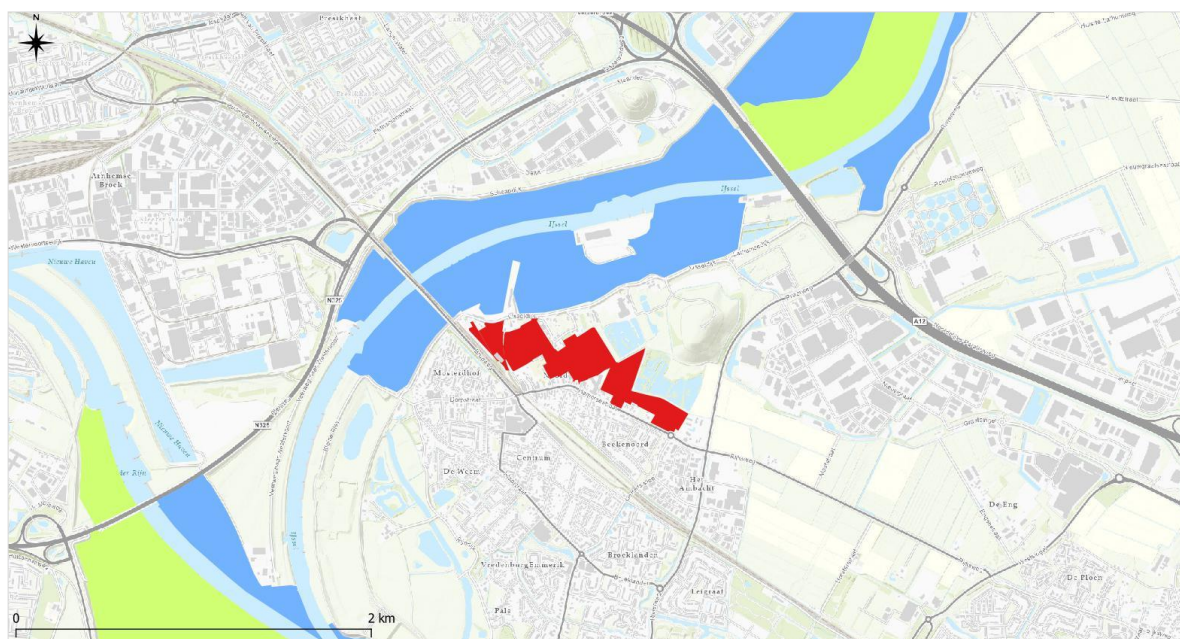
Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Wet natuurbescherming aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgetraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is gelegen in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Rijntakken, bevindt zich op circa 40 meter afstand ten noorden van de onderzoekslocatie (zie figuur 7.1).

Figuur 7.1 Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000.

De planlocatie ligt binnen de invloedsfeer van het Natura 2000-gebied Rijntakken. In het noordwestelijke gedeelte van de planlocatie zijn de risico's op negatieve effecten op het Natura-2000 gebied het grootst aangezien hier de afstand tot het Natura-2000 gebied het kortst is. Indien er een effect te verwachten valt dan zal dit een extern effect zijn. Vastgesteld zal moeten worden of er op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat het plan, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen, significante gevolgen kan hebben voor de aangewezen gebieden. Significante gevolgen bij Natura 2000-gebieden zijn gevolgen die in strijd zijn met de instandhoudingsdoelen van het gebied.

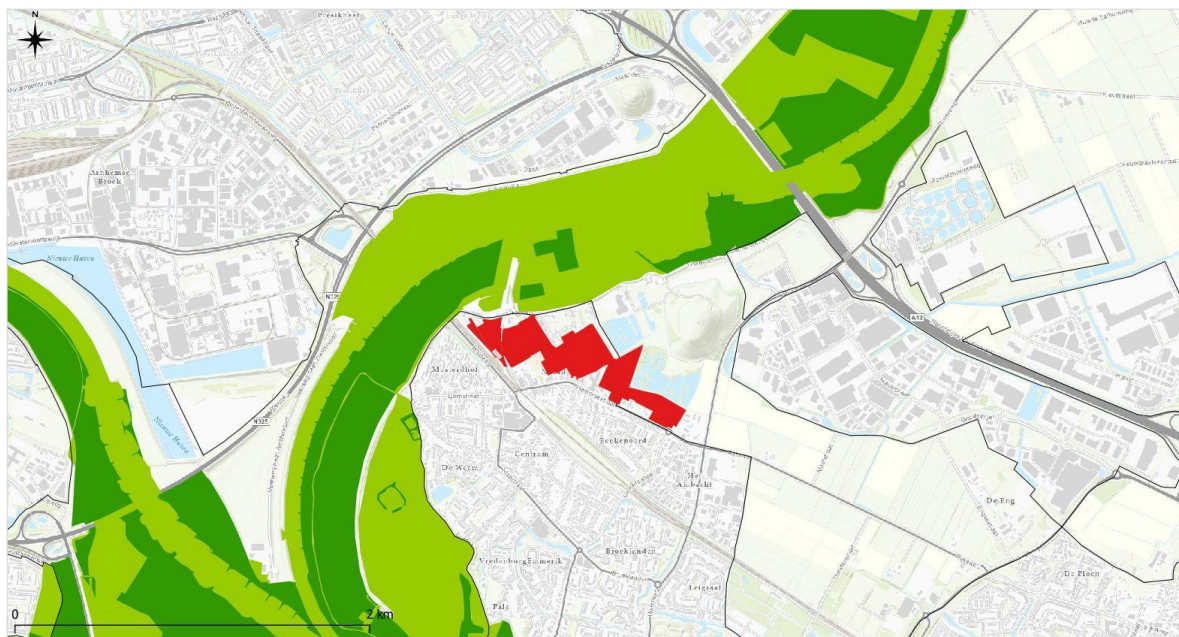
Voor een dergelijk onderzoek kan in eerste instantie worden volstaan met een zogenaamde "voortoets". Uit het onderzoek zal moeten blijken welke van de onderstaande situaties aan de orde is:

- Er is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat er geen vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig is.
- Er is een kans op een significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is. Omdat er een kans op een significant negatief effect bestaat, is een passende beoordeling vereist (art. 2.8, lid 1).
- Vervolgonderzoek in het kader van de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van stikstof wordt noodzakelijk geacht. Dit kan in eerste instantie worden onderzocht middels een modelberekening (AERIUS-calculator).

Aangezien het plannen voor de gebiedsontwikkeling nog niet volledig bekend zijn zal de voortoets pas uitgevoerd kunnen worden wanneer de definitieve plannen beschikbaar zijn.

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt ook in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 40 meter ten noorden van de onderzoekslocatie. In figuur 7.2 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 7.2 Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (donkergroen) en Groene Ontwikkelingszone (lichtgroen).

De onderzoekslocatie is gelegen op circa 40 meter afstand van een onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het Natuurnetwerk betreft in Gelderland een louter planologische bescherming van de aangewezen gebieden zelf. Aangezien het planvoornemen niet leidt tot een wijziging van de bestemming van het aangrenzende onderdeel van het Natuurnetwerk zijn aanvullende maatregelen of aanvullend advies ten aanzien van het GNN niet aan de orde.

7.3 Overige gebiedsbescherming

In Gelderland worden de volgende overige gebieden beschermd door regels in de Omgevingsverordening Gelderland (maart 2021): Groene ontwikkelingszone (GO), Weidevogelgebieden, Ganzenrustgebieden, natte land-natuur, Waardevol open gebied en nationale landschappen. Hieronder worden de volgende onderdelen behandeld, voor zover dit van toepassing is op het voorgenomen plan: Groene ontwikkelingszone en Ganzenrustgebieden.

De Groene ontwikkelingszone (GO) bestaat met name uit agrarisch gebied dat tussen en rondom grote natuurkernen is gelegen. Deze zone heeft een verbindende en bufferende functie, kleine natuurgebiedjes binnen de GO zullen na aanleg deel gaan uitmaken van het Gelders natuurnetwerk. De onderzoekslocatie is gelegen op circa 40 meter afstand van een onderdeel van de Groene ontwikkelingszone (zie figuur 7.2). De Groene ontwikkelingszone betreft een louter planologische bescherming van de aangewezen gebieden. Aangezien het planvoornemen niet leidt tot een wijziging van de bestemming van een onderdeel van de Groene ontwikkelingszone zijn aanvullende maatregelen of aanvullend advies ten aanzien van de GO niet aan de orde.

Ganzenrustgebieden zijn agrarische gebieden waar geen ontwikkeling van nieuwe natuur- en landschapswaarden worden nagestreefd. Het betreft hier gebieden die reeds een belangrijke functie hebben, respectievelijk als broedgebied voor weidevogels en als rustgebied/overwinteringsgebied voor ganzen. De onderzoekslocatie maakt geen onderdeel uit van een Ganzenrustgebied, er is zodoende geen sprake van een wijziging van de bestemming van een onderdeel van één van deze beschermde gebieden. Aangezien het Ganzenrustgebied een louter planologische bescherming betreft, zijn aanvullende maatregelen of aanvullend advies niet aan de orde.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaterieën getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

Een gedeelte van de bomen op de onderzoekslocatie vallen niet onder de definitie houtopstanden als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming (zie figuur 8.1). De houtopstand binnen dit gedeelte van de onderzoekslocatie is gelegen binnen de bij besluit van gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Voor deze houtopstand geldt daarom geen meldingsplicht en herplantplicht.

Een gedeelte van de onderzoekslocatie valt buiten de bij besluit van gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom (zie bruine zone in figuur 8.1). Te kappen bomen binnen dit gedeelte van de planlocatie vallen onder artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming, waardoor een meldingsplicht geldt voorafgaand aan de kap. Tevens draagt de rechthebbende zorg voor de herbeplanting van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen van de houtopstand. Indien de herbeplanting van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen van de houtopstand gerealiseerd wordt, is er geen ontheffing van artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming benodigd. De kapmelding dient te worden ingediend bij de provincie Gelderland. Wanneer de definitieve plannen voor de gebiedsontwikkeling bekend zijn, met daarin alle te kappen bomen vermeldt, dient deze als eerste beoordeeld te worden. Op basis van deze beoordeling zullen de benodigde vervolgstappen worden opgesteld.

Figuur 8.1 Kaart met beschermde houtopstanden binnen Gelderland (aangegeven in bruin) (bron: geoportaal Gelderland).

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIE

Econsultancy heeft in opdracht van gemeente Westervoort een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan de gebiedsontwikkeling Westervoort Noord te Westervoort.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen gebiedsontwikkeling van de onderzoekslocatie.

Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De gebiedsontwikkeling Westervoort Noord betreft het verplaatsen van de sportvelden naar een locatie buiten het plangebied en de ontwikkeling van woningbouw op de daardoor vrijgekomen gronden én op de gronden van de projectontwikkelaars.

Aangezien het plan van de gebiedsontwikkeling nog in de aanloopfase is en de exacte ingrepen nog niet volledig bekend zijn, is deze quickscan nu gebaseerd op de huidige plannen. Wanneer de definitieve plannen voor de gebiedsontwikkeling zijn opgesteld dient deze quickscan geactualiseerd te worden. Dit zodat de daadwerkelijke ingrepen die gaan plaatsvinden getoetst worden aan de Wet natuurbescherming.

In tabel 9.1 is samengevat of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland en of vervolgstappen noodzakelijk zijn.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in 9.2. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 9.1 Overzicht van de benodigde vervolgstappen betreft gebiedenbescherming

Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	Bijzonderheden / opmerkingen*
Natura 2000	40 m	waarschijnlijk	ja	mogelijk	nadat definitieve plannen beschikbaar zijn moet er een voortoets en een stikstofberekening middels een Aeries calculator uitgevoerd worden
Natuurnetwerk Nederland	40 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden	ja	mogelijk	ja	mogelijk	definitieve plannen moeten beoordeeld worden en op basis van deze beoordeling zullen de benodigde vervolgstappen worden opgesteld

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Tabel 9.2 Overzicht van de geschiktheid (ja/nee) van de deelgebieden van de onderzoekslocatie voor soort(groep)en en de benodigde vervolgstappen.

Deelgebieden	A	B	C	D	E	Bijzonderheden / opmerkingen*
huismus	ja	ja	nee	nee	ja	aanvullend onderzoek naar de huismus is noodzakelijk, gedeelte van bebouwing is geschikt als nestlocatie en er moet worden getoetst of er met de gebiedsontwikkeling essentieel leefgebied van de huismus verloren gaat
gierzwaluw	nee	nee	nee	nee	ja	aanvullend onderzoek naar de gierzwaluw is noodzakelijk, gedeelte van de bebouwing is geschikt als nestlocatie
gierzwaluw, ooievaar, roek	nee	nee	nee	nee	nee	-
boomvalk, ransuil, sperwer, buizerd en havik	ja	ja	ja	ja	ja	aanvullend onderzoek is noodzakelijk (binnen het broedseizoen van deze soorten) om de functie van dit gebied voor deze roofvogels in kaart te brengen
steenuil, kerkuil en bosuil	ja	ja	ja	ja	ja	aanvullende inspectie van de bebouwing en aanvullend onderzoek is noodzakelijk
blauwe reiger	nee	nee	nee	ja	nee	aanvullend onderzoek noodzakelijk om vast te stellen of het planvoornemen kan leiden tot het verlies van deze nestlocatie van de kolonie blauwe reigers en of er randvoorwaarden noodzakelijk zijn
algemene broedvogels	ja	ja	ja	ja	ja	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
vleermuizen verblijfplaatsen	ja	nee	nee	nee	ja	aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk, gedeelte van bebouwing geschikt voor gebouwbewonende soorten (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis); er dient er een boomholte inspectie uitgevoerd te worden
vleermuizen foerageergebied	ja	ja	ja	ja	ja	wanneer de definitieve plannen voor de gebiedsontwikkeling bekend zijn moet er opnieuw worden beoordeeld of er een afname van foerageergebied van vleermuizen aan de orde is
steenmarter en kleine marterachtigen	ja	ja	ja	ja	ja	aanvullende inspectie van de bebouwing voor steenmarters en aanvullend onderzoek noodzakelijk naar steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel met behulp van cameravallen bij geschikte bebouwing en geschikte takkenhopen, braamstruweel en opslagplaats
eekhoorn	nee	ja	ja	ja	ja	voorafgaand aan de werkzaamheden moet een inspectie uitgevoerd worden om vast te stellen of er eekhoornnesten op de onderzoekslocatie aanwezig zijn
overige algemene zoogdieren	ja	ja	ja	ja	ja	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene zoogdieren
vervolg van tabel op volgende pagina						

beschermde reptielen en amfibieën	nee	ja	ja	ja	ja	aanvullend onderzoek noodzakelijk naar mogelijke aanwezigheid van ringslangen en om doden en/of verwonden van beschermde reptielen en amfibieën tijdens de werkzaamheden te voorkomen dient een ecologisch werkprotocol opgesteld te worden met daarin de benodigde maatregelen
overige algemene amfibieën	ja	ja	ja	ja	ja	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene amfibieën
grote modderkruiper	nee	nee	ja	ja	nee	bij werkzaamheden aan de geschikte watergangen, dient er voorafgaand aan de werkzaamheden aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd conform het soorteninventarisatieprotocol van het ngb
algemene vissoorten	ja	ja	ja	ja	nee	bij werkzaamheden aan de geschikte watergangen, dient rekening gehouden te worden met de zorgplicht voor de algemene vissoorten
sleedoornpage	nee	ja	nee	nee	nee	bij verwijderen van waardplanten (sleedoorn) moet eerst worden onderzocht of (deel)populatie van deze beschermde vlindersoort aanwezig is
libellen en overige vlinders	nee	nee	nee	nee	nee	-
overige soorten(groepen)	nee	nee	nee	nee	nee	-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie

Soortenbescherming

Er is voor meerdere soort(groep)en aanvullend onderzoek nodig: huismus, gierzwaluw, boomvalk, ransuil, sperwer, buizerd, havik, steenuil, kerkuil en bosuil, blauwe reiger, vleermuizen, steenmarter, kleine marterachtigen, eekhoorn, ringslang, grote modderkruiper en sleedoornpage. Ook dient er een ecologisch werkprotocol opgesteld te worden voor de volgende soorten: ringslang, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad. Daarnaast moet er rekening gehouden worden met broedgevallen van algemene broedvogels, dient er rekening gehouden te worden met de zorgplicht ten aanzien van algemene zoogdieren, amfibieën en vissen en zijn er aanvullende maatregelen te treffen voor beschermde amfibieën en reptielen. Voor de benodigde vervolgstappen voor al deze soort(groep)en zie tabel 9.2 en hoofdstuk 6.

Gebiedsbescherming

Er zijn benodigde vervolgstappen betreft gebiedenbescherming (zie tabel 9.1 en hoofdstukken 7 en 8). Zo moet er een aanvullend onderzoek uitgevoerd worden om de mogelijke externe effecten van de voorgenomen ingreep op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden te toetsen. Daarnaast moet er rekening gehouden worden met een verplichte meldingsplicht voor de te kappen bomen binnen de planlocatie die onder definitie houtopstand vallen.

Het is belangrijk om nogmaals te benadrukken dat het plan van de gebiedsontwikkeling nog in de aanloopfase is en de exacte ingrepen nog niet volledig bekend zijn. Deze quickscan nu gebaseerd is op de huidige plannen. Wanneer de definitieve plannen voor de gebiedsontwikkeling zijn opgesteld dient deze quickscan geactualiseerd te worden. Dit zodat de daadwerkelijke ingrepen die gaan plaatsvinden getoetst worden aan de Wet natuurbescherming.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. & Buys, J. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

BIJ12 (2022). Kennisdocument huismus. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf>.

BIJ12 (2017b). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf>.

BIJ12 (2017c). Kennisdocument steenuil. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-019-Kennisdocument-Steenuil-1.0.pdf>.

BIJ12 (2017d). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>.

Limpens H. & Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op 3 juli 2023 van <https://www.natura2000.nl/gebieden>.

Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied Westervoort noord, periode 2018-2023. NDFF. Geraadpleegd op 3 juli 2023 van <https://ndff-ecogrid.nl>.

Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op 3 juli 2023 van <https://stats.sovon.nl/stats/soorten>.

Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 3 juli 2023 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.

Wet natuurbescherming (2015, 16 december). Opgehaald van: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-02-17>.

Provinciale bronnen

Provincie Gelderland (2021, maart). Planviewer - Geconsolideerde Omgevingsverordening Gelderland (maart 2021). Geraadpleegd op 3 juli 2023 van <https://gldanders.planoview.nl/planoview/>.

Provincie Gelderland (z.d.). Bijlage Kernkwaliteiten Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone. Geraadpleegd op 3 juli 2023 van https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc08/b_NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc08_733.pdf.

Provincie Gelderland (z.d.). Natuurregels in Gelderland. Geraadpleegd op 3 juli 2023 van <https:// gelderland.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=38465e1d8fec467ba027024c1e3476d1>.

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten: a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel, b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn
--

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen. 2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. 3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben. 4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen. 5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1. Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen. 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren. 3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen. 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen. 5. Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.	
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bulrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfin, gewone dolfin, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, vriend, grijze dolfin, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfin
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihals, duinpieper, dwergmeeuw, dwergster, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griet, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilverreiger, havik, heggemus, hop, huiswaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmstij, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilverreiger, kleinste waterhoen, kluit, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekelzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverwaluw, ooievaar, orpessuspotvogel, paapje, pestvogel, pimplmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluit, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tijtjaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespendief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangster, nachtwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw
--------	--

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttorten of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoevlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimperlblauwtje, duinparelmoevlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoevlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, komavvlinder, pimperlblauwtje, sleedoornpage, spiegeldikkopje, veenbesblauwtje, veenbesparelmoevlinder, veenhoibeestje, veldparelmoevlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert

Artikel 3.10. Andere soorten	
Planten	akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, beklierde ogentroost, berggamander, bergnachtorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenorchis, dregs, echte gamander, franjegtiaan, geelgroene wespenorchis, geplooid vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuiseranjier, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruiptijm, lange zonnedaauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw pazelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: - Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; - Houtopstanden op erven of in tuinen; - Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; - Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; - Kweekgoed; - Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; - het dunnen van een houtopstand; - uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: - ten minste eens per tien jaar worden geoogst; - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	- Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. - Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van vriend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbepanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbepanting, bedoeld in het eerste lid, herbepanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbepanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbepanting op andere grond, indien de herbepanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Een mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een diersoort dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.